

"Ved at skrive det på disse sider, tager jeg byrden fra os, både barnet og mig. Her lægger jeg alt det frygtelige ved at blive mor. Her lægger jeg gåden, alt det jeg ikke forstår. Her lægger jeg ensomheden, adskillelsen fra barnets far, der kom med det nye liv. [...] Denne bog skal blive en beholder, et fartøj for det, en mor ikke må være, splittet, tvivlende, ude af sig selv, ulykkelig." p. 328.

Ovenstående citat fra Olga Ravns nye roman "Mit arbejde" afspejler forfatterens ærinde med bogen. Bogen handler om de tabubelagte følelser og fantasier, der kan opstå i kølvandet på den radikale oplevelse, det er, at gro, føde og drage omsorg for en ny verdensborger.

Olga Ravn debuterede i 2012 med digtsamlingen "Jeg æder mig selv som lyng". Derudover har hun skrevet digtsamlingen "Den hvide rose" (2016) samt romanerne "Celestine" (2015) og "De ansatte" (2018). Hendes bøger er kendetegnet ved leg med genrer og temaer, der kredser om, hvad det vil sige at være menneske i krop, psyke og køn.

I psykologien og særligt psykoanalysen har morrollen været genstand for gentagende analyser og teorier i forhold til dens betydning for barnets udvikling. Samtidig er teorier og værker omkring den udvikling kvinder gennemgår, når de bliver mødre anderledes underbelyst. I sin bog "Women's bodies in psychoanalysis" fra 2012 beskriver psykiateren Rosemary H. Balsam, hvordan det overvejende er blevet ignoreret i de psykoanalytiske teorier, at graviditet påvirker en kvindens udvikling. Fremstillingen af moderskabet har været forsimplet – enten beskrevet som en fødselsdepression eller en let og uproblematisk transitionen til den nye livssituation. I Olga Ravns *Mit arbejde* præsenteres vi for en nuancering af moderskabet med dets mere dystre sider. Det er dog ikke smertefrit at bryde tabuet og turde at være den "onde" eller rettere den menneskelige mor.

Mit arbejde består af en række forskellige skrifter, som forfatteren har fundet eller modtaget fra hovedpersonen Anna. Dertil kommer breve fra forfatteren til Anna, digte, scener eller journalnotater og pjeceuddrag fra hospitalsverdenen. Gennem de forskellige nedslag følger vi Anna/forfatteren gennem graviditeten med første barn og frem til ca. 4 år efter fødslen, hvor forfatteren i historien har født igen og er ved at samle bogen. Allerede i graviditeten oplever Anna en stigende angst og tvivl i forhold til selve oplevelsen af at være menneske. Her følger vi hende blandt andet gennem et behandlingsforløb for angst. Under fødslen sker en ødelæggelse eller splittelse af hende, som om en del af hende stadig er tilbage på fødestuen, og i de første timer efter fødslen bliver Anna opmærksom på en fejl i hende, som fylder hende med rædsel. Det allermost ødelæggende er dog konflikterne med hendes mand Aksel, der på den ene side er hendes beskytter, men samtidig ikke kan rumme hendes sårbarhed, og som i mangel på faderlig rollemodel konkurrerer med hende om moderskabet. Da de flytter til Stockholm i barnets første levemåned, og Anna er isoleret med barnet og manden, begynder selvdestruktive tanker at huse hos Anna. Idealet om den gode mor, der altid tilsidesætter egne behov for barnet føles forældet, snævert og falskt.

Bogens fragmentariske opbygning med de mange forskellige begyndelser, fortsættelser og slutninger der veksler i tid, kan virke forvirrende og opbrudt, men fungerer også som et godt billede på den kaotiske tilstand bogens hovedperson er i. De forskellige skrifter enten fjerner eller bringer læseren tættere på Anna. I digtene indrammes det subjektivt sanselige og nærværende i det oplevede, mens journaloptagelserne og pjecemateriale objektiviserer og adresserer det offentlige og fremmedgjorte selv.

Ifølge psykolog Daniel Stern, der bl.a. har skrevet om moderskabet i bøgerne *En mor bliver til* og *Moderskabskonstellationen*, ændres kvinders tidsoplevelse, når de bliver mødre. De vil knytte forskellige oplevelser og livsbegivenheder til barnets udvikling og alder frem for deres egen. Denne proces ses illustreret i Olga Ravns bog ved, at næsten alle afsnit er dateret i forhold til fødslen eller graviditeten.

Selvom *Mit arbejde* handler om fødselsdepression, skildrer den også mange sider ved det almindelige svære moderskab. Forfatter og psykiater Alexandra Sacks, der blandt andet står bag podcastserien *Motherhood sessions*, betegner transitionen til moderskabet som "matrescence". Ligesom i puberteten gennemgår kvinder, der bliver mødre omfattende hormonelle, fysiske og psykologiske forandringer. Problemet er imidlertid den idyllisering, som omgiver denne proces samt underdrivelsen af det arbejde, det egentlig er. Olga Ravns bog er et friskt pust, der kan gavne alle nybagte mødre såvel som professionelle, der arbejder med mennesker i denne sårbare livsfase. I *Mit arbejde* behandles forskellige myter om moderskabet, for eksempel at mødre glemmer alle smerter lige efter fødslen, eller at en mor elsker sit barn, så snart hun har født det. Myter som disse kan få kvinder til at tro de har en fødselsdepression, fordi de ikke har realistiske forventninger til moderskabet og oplever svære tabubelagte følelser. Dette er til trods for, at transitionen til moderskabet pr definition er en konfliktfyldt og sårbar proces, hvor moderen er splittet mellem at sætte barnet i centrum og bibeholde sin egen identitet og varetage egne behov. Konsekvenserne for hovedpersonen i bogen er, at hun skamfuldt gemmer sit selv, vender aggressioner indad og frygter at blive sygeliggjort.

Uligheden mellem kønnene er et gennemgående tema i "Mit arbejde". Det kønsbestemte men fysisk hårde, utaknemmelige og ulønnede arbejde at bære, føde og amme et barn passer dårligt ind hos det moderne par i romanen. De vil gerne være lige i det hele. Det er paradoksalt, at Aksels insisteren på at fornægte forskellen mellem dem for at aflaste Anna, kun forstærker hendes belastning og uligheden mellem dem. Den ulighed, moderskabet skaber mellem kønnene, påvirker også forfatterskabet.

Undervejs i afsnittet om "Den store mands hus" gennemgås forskellige forfatterskaber og litterære værker i forhold til moderskabet. Her citeres Edgar Allan Poe for at sige, at "En kvinde og hendes bog er identiske". Dette gør sig fortsat gældende i dag, hvor bøger af kvinder, der omhandler at få børn som regel betegnes som "kvindelitteratur", fremfor at blive anset som litteratur, der omhandler almenmenneskelige og eksistentielle temaer. Et brud med denne tradition kunne dog være frisættende for alle køn, hvorfor "Mit arbejde" kan anbefales som et alment relevant, interessant og godt litterært værk.

